

are given as well. It is recommended for the mature men to enhance their physical activity doing different physical exercises and spending their free time in an active way.

ВПЛИВ МІСЦЕПРОЖИВАННЯ УЧНІВ НА ЗАЦІКАВЛЕНІСТЬ РУХОВОЮ АКТИВНІСТЮ

АНДЖЕЙ РОКІТА

Академія фізичного виховання, Вроцлав (Польща)

Інтереси людини залежать від багатьох чинників. Gurycka (1989) розрізняє дві групи чинників: біогенетичні, а також культурно-суспільні. До перших автор зараховує вік, стать, а також здібності, а до других, передусім, суспільне середовище.

Rokita, проводячи від 1995 року дослідження над проблемою зацікавленості молоді, встановив, що вона залежить так само від статі, віку, місця проживання та типу школи, в якій навчаються учні (Rokita, 1997, 2000, 2001).

У доступній для автора літературі не вдалося віднайти матеріалів на тему зацікавлення учнів руховою активністю з країн колишнього східного блоку. З цієї метою нами вивчалися особливості зацікавлень руховою активністю учнів середніх шкіл м. Львова (Україна) у порівнянні з аналогічними показниками учнів Польщі.

Гіпотетично ми констатували, що характеристики зацікавлень руховою активністю учнів загальноосвітніх шкіл України та Польщі є різними. З метою верифікації гіпотези вирішувались наступні завдання дослідження:

1. Які є зацікавлення руховою активністю учнів у Польщі та в Україні?
2. Чи відрізняються зацікавлення руховою активністю серед хлопців та дівчат в Україні?
3. Чи має національність істотний вплив на особливості зацікавленості руховою активністю?

У проведених автором дослідженнях використовувався метод діагностичного зондування з використанням анкетування (Rokita, 1997). Дослідження в Польщі та в Україні проведено протягом вересня-листопада 2001 року. У двох державах дослідження проводились на молоді 15-16 років, учнях загальноосвітніх шкіл. У Польщі вивчено зацікавлення руховою активністю 278 учнів (154 дівчат та 124 хлопців), а в Україні – 74 учнів загальноосвітніх шкіл Львова (46 дівчат та 28 хлопців).

Методом хі-квадрат Пірсона верифіковано гіпотезу стосовно незалежності зацікавленості руховою активністю учнів з України від статі. Виявилося, що на рівні достовірності $\alpha = 0,05$ стать впливала на вибір 7 форм рухової активності (футбол, баскетбол, лижний спорт, гімнастика, кінний спорт, бадмінтон, танці) (табл. 1).

Таблиця 1

Зацікавленість руховою активністю учнів (у%)

Форми рухової активності	Польща		Україна		Стать і зацікавленість в Україні	Націо-наль-ність і зацікавленість дівчат	Націо-наль-ність і зацікавленість хлопців
	дівчата	хлопці	дівчата	хлопці			
Футбол	20	60	27	79	0,0002	0,3285	0,0812
Баскетбол	61	78	31	57	0,0380	0,0005	0,0236
Волейбол	74	52	35	39	0,8413	0,0000	0,2719
Гандбол	21	27	4	18	0,0541	0,0072	0,3066
Плавання	75	55	77	68	0,2213	0,4433	0,2352
Лижництво	43	8	21	4	0,0331	0,0060	0,4788
Гімнастика	42	2	52	25	0,0135	0,1654	0,0000
Легка атлетика	21	17	31	25	0,4874	0,1381	0,3505
Лижний спорт	36	33	21	25	0,7465	0,0629	0,5413
Теніс настільний	58	68	35	50	0,2701	0,0100	0,0727
Теніс	60	33	40	25	0,1542	0,0227	0,4306
Кінний спорт	40	13	40	11	0,0052	0,9196	0,7723
Бадмінтон	46	21	42	11	0,0031	0,9453	0,2181
Рінго	17	8	4	4	0,8697	0,0396	0,4008
Лижоролери	20	5	38	21	0,1147	0,0109	0,0032
Танці	34	4	60	14	0,0004	0,0011	0,0624
Культуризм	5	17	17	21	0,6672	0,0075	0,7807
Дзюдо - карате	31	27	40	39	0,8639	0,2146	0,1467
Велоспорт	34	34	29	25	0,6150	0,5527	0,3361
Стрільба з луку	13	25	25	32	0,5752	0,0440	0,5411
Інші	16	16	40	21	0,0796	0,0002	0,5279

З урахуванням того, що в Польщі стать також істотно впливає на зацікавленість учнів (про що свідчать попередні публікації автора – Rokita, 1997, 2000, 2001), подальший аналіз проведено окремо на групах хлопців та дівчат.

Методом хі-квадрат Пірсона верифіковано також гіпотезу стосовно незалежності зацікавленості дівчат від країни проживання. Виявилось, що на рівні достовірності $\alpha = 0,05$ місце проживання впливає на вибір 12 форм рухової активності (баскетбол, волейбол, гандбол, лижний спорт, настільний теніс, теніс, рінго, лижоролери, танець, культуризм, стрільба з луку, а також інших, не вказаних в анкеті, форм рухової активності) (табл. 1).

Вищезначеним методом верифіковано також гіпотезу стосовно незалежності зацікавленості хлопців від країни проживання. Виявилось, що на рівні достовірності $\alpha = 0,05$ місцепроживання впливає на вибір 3 форм рухової активності (баскетбол, гімнастика, лижоролери) (табл. 1).

Порівнюючи зацікавленість руховою активністю дівчат і хлопців з України, встановлено, що у двох групах найбільшою зацікавленістю користувалось плавання (більше 60%). У Польщі, крім вказаного плавання, великою популярністю серед учнів користуються також спортивні ігри: баскетбол та волейбол (табл. 1).

Проведені дослідження встановили різницю в зацікавленнях руховою активністю учнів загальноосвітніх шкіл Польщі та України. Результати досліджень підтверджують, що дуже великий вплив на зацікавленість руховою активністю учнів мають культурні, а також спортивні традиції конкретної країни. У Польщі (зокрема у Вроцлаві) дуже популярним у середовищі молоді є баскетбол, на відміну від учнівського середовища Львова. Очевидно, на таку велику

популярність баскетболу у Вроцлаві має безпосередній вплив команда-чемпіон Польщі "Шльонск" Вроцлав, яка бере участь у розіграші Євроліги. Невисокою зацікавленість учнів зі Львова волейболом (нижче 35%). У Польщі понад 50% молоді мають бажання реалізувати ту гру на уроках фізичної культури. Можливо у цьому випадку вплив на зацікавленість учнів має команда майстрів з волейболу "Гвардія" Вроцлав, а також регулярні телепередачі по місцевому телебаченню розіграшу Світової Ліги волейболу.

У результаті проведених досліджень підтверджено прийняту гіпотезу про зацікавленість руховою активністю учнів у Польщі та в Україні відрізняється. Доведено також, що стать учнів суттєво впливає на зацікавленість руховою активністю молоді однаковою мірою як у Польщі, так і в Україні.

THE INFLUENCE OF THE LOCALITY OF THE PUPILS AND THEIR INTEREST IN LOCOMOTION ACTIVITY

ANDZHEY ROKITA

The Academy of Physical Education, Wroclaw, Poland

The question connected with the influence of the locality of the pupils and their interest in locomotion activity is discussed here.

ATTITUDES TOWARDS PHYSICAL CULTURE IN UKRAINIAN STUDENTS

ANDRZEJ ROKITA

University School of Physical Education, Wroclaw, Poland

Unlike those of physical education, effects of physical upbringing become visible late as when the upbringing relation between the student and the teacher is closed. The evidence of the effectiveness of the teacher's action is not the level (even if the higher) of the student's sports skills or physical competence but the fact that after many years the student still, on his own, actively participates in physical culture (Jonkisz, Jezierski 1993; Sas-Nowosielski 1993). Attitudes towards physical culture shaped within the many-year-long upbringing and didactic process seem to constitute a result of the school education and an indirect assessment of its effectiveness.

When analysing the relevant literature one can conclude that attitudes towards physical culture in youth differ depending on sex, age and many other factors (Frołowicz 1993; Jabłońska 1995; Rokita 2001; Supińska 1995). In the literature available to the author there were found no reports on attitudes towards physical culture in students from outside of Poland. Thus the aim of this paper was to diagnose attitudes towards physical culture in Ukrainian youth. Hypothetically it was assumed that attitudes towards physical culture in Ukrainian students depended on sex and were different from the relevant attitudes on Polish students. In order to verify the hypothesis the author decided to answer the following research questions:

1. What are the attitudes towards physical culture in Ukrainian students?
2. Are attitudes towards physical culture in Ukrainian girls and in Ukrainian boys different? Are attitudes towards physical culture in Ukrainian students and Polish students different?